

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Recens quorundam Theologorum opinio. c. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

Recens quorundam Theologorum opinio.

Cum virtus iustitiæ in seruanda æqualitate dati, & accepti versetur, æqualitas vero duplex sit, vt sequenti disp. dicemus, alta; quam vocant Arithmetica, quæ est æqualitas vnius rei cum alia tantum, vt dati cum accepto: alia vero sit, quam appellant Geometricam, quæ est circa æqualitatem. non rei cum re, sed vnius proportionis inter duas res, cum alia proportionem aliarum duarum rerum vt minimum: sequitur, duplicem esse iusticiam, alteram, vocatam commutatiuam, quæ attendit iustum Arithmeticum inter duas res; alteram distributiua, quæ respicit iustum inter duas proportionem, de quibus sigillatim dicemus. Nunc vero querimus de commutatiua, An in Deo secundum proprietatem reperitur. Quæ quidem res paucis retro annis sine controuersia erat, essetque semper, ni recentiores aliqui eam in dubium reuocassent: vt enim adstruerent rationem meriti, quod vocant secundum rigorem iustitiæ, tam in Christo pro toto genere humano quam in nobis respectu gloriæ, non solum defendere conati sunt in Deo veram, & propriam rationem iustitiæ commutatiuæ, verum etiam (si Deo placet) hanc esse: S. Thomæ, & omnium discipulorum eius sententiam. Quod quam sit à veritate alienum sequenti cap. ostendimus.

Asserunt igitur primo in Deo esse formaliter, & proprie iusticiam commutatiuam: in cuius rei confirmationem notant, necessarium non esse cum Deo tribuere virtutem aliquam, vel operatio illius, eam Deo assignari cum omnibus imperfectionibus, cum quibus in hominibus reperitur. Nam alioquin nec misericordia, quæ in nobis est cum quadam compassione, proprie esset in Deo, nec liberalitas, quia Deus non abdicat à se bona illa, quæ liberaliter largitur; nec vindictio, quia se non tueri vel seruat incolumem, alios puniendo; nec scientia, quia non discit, quæ tamen omnia hos defectus, quos enumeramus in nobis habent. Tum etiam, quia omnia, quæ de Deo enuntiantur, & creaturis analogice dicuntur: ideoque necesse est ad Deum ita transferri, vt sine vlla imperfectione ei tribuantur: eo quod perfectioni modo ipsi conueniant.

Hoc posito fundamento, suam sententiam probant primo, quia cum Scriptura multis in locis Deum iustum esse prædicet, & ei perfectissimam iusticiam assignet, quæ omnia breuitatis causa, & quod notissima sint, prætermittit; eaque in proprio sensu sine tropo, & figura explicari possunt; non est ad metaphoram confugiendum: possunt autem de iustitia proprie intelligi, si eam Deo concedamus secundum formalem rationem ipsius, omni imperfectione semota: ergo immo ea metaphorice interpretabimur. Secundo si iustitia secundum proprietatem non esset Deo adscribenda, ideo esset, quia inter nos, & ipsum, aut inter Christum, & ipsum Deum non esset datum, & acceptum: qui hoc non obest; quoniam iustitia quæ in Deo est, non debet versari circa datum, & acceptum: hanc enim imperfectionem solum inter homines habet; ad Deum vero sine imperfectione transferretur: sed satis est, si bonis operibus Deo honorem deferamus, & ipse æqualem nobis compensationem promittat, vt inde debitor sit ex iustitia, & ex eadem retribuat. Quæ circa totam rationem

Vasquez in 1. part. Tomus I.

iustitiæ meritum inter Christum, & nos ex vna parte, & Deum ex alia, ad hoc reducitur, vt Christus & nos offeramus opera æque digna tali premio, & Deus pro illis promittat mercedem: sic enim debet ex iustitia eam soluere, quam alias ex iustitia non deberet; nisi promississet. Nam sicut ille qui in vinea alterius laborat, etiam si labor eius tali pretio condignus sit, non constituit sibi Dominum vineæ debitorem retributionis, nisi Dominus pretium fuerit pollicitus; sic etiam nec nobis Deus ex iustitia deberet retributionem bonorum operum, nisi verbo suo sibi eam adstrinxisset. Pro hac parte doctores huius sententiæ nullum Scholasticorum distincte allegant, sed neque allegare possunt.

Secundo docent, Christi ad Deum fuisse iusticiam: quia æquale Deo pro offensa nostra reddere potuit: sed hanc iusticiam sine pactione Dei non intercessisse. Nam quamuis alioquin iustum esset pretium quod Christus soluit pro debito generis humani, necessaria tamen fuit voluntas Dei, tanquam contrahentis, vt inter eos iustitia seruaretur: si enim aliquis offerat iustum pretium pro captiuo nisi Dominus voluerit illud accipere, non fiet iusta commutatio, quæ est actus iustitiæ.

Tertio dicunt, iusticiam Christi erga Deum non esse eiusdem rationis cum commutatiua, quæ inter se homines obferunt, quia ius diuinum altioris ordinis est, non quia deficiat æqualitas dati & accepti: & hanc eandem iusticiam esse putant in soluendis promissis Deo, in quorum solutione ex eorum sententia, vera, & propria iustitia cum æqualitate intercedit: tantum enim soluit aliquis, & soluere potest, quantum promissit. Quare tandem concludunt, Christi iusticiam ad Deum non esse à religione distinctam: nihilominus iusticiam eius satisfactionem, quam pro nobis obtulit Deo, fuisse ex iustitia secundum proprietatem. Neque hanc partem auctores illius alia fortiori ratione probant, neque aliquorum Doctorum auctoritate confirmant, nisi quia communiter in schola Thomistarum dici consuevit, Christum Dominum satisfecisse pro genere humano de rigore iustitiæ, quo pacto Scholastici nonnulli, recentiores præfertim, loquuntur.

CAPVT II.

iusticiam commutatiuam secundum proprietatem in Deo non esse, verior sententia est, & omnium Theologorum consensu probata.

Ego vero censeo non solum iusticiam commutatiuam, secundum proprietatem Deo non conuenire; verum etiam nullum Scholasticorum quod ego legerim, ex ijs qui ante nostra tempora scripta tua prælo mandarunt, contrarium docuisse: quinimo omnes, qui huius questionis peculiarrem mentionem fecerunt, plane affirmasse, in Deo non esse commutatiuam iusticiam secundum proprietatem, cum tamen de distributiua inter eosdem non parua dissensio sit. Id vero allegatione Doctorum in hoc cap. ex professo mihi probandum est, antequam rationes huius sententiæ in medium afferam.

Hanc igitur opinionem docuerunt Alexan. 1. p. q. 39. m. 1. Scot. in 1. d. 46. q. 1. in solut. argum. Richard. art. 1. q. 1. Durand. q. 1. Palud. q. 1. art. 1. Capreolus in 1. d. 45. q. 1. art. 1. conclus. 1. 4. & art. 3. ad argumenta contra eandem conclusionem S. Thom. 1. contra g. cap. 9. 3. & ibi Ferrar. Hostius in confes. doct. cap. 73. & art. 11. S. Terria

Rt 2

4
Deus obligetur ex iustitia requirunt promissionem.

Secundum rationem placitum.

Tertium.

5

6
Doctores qui in Deo negant commutatiuam iusticiam propriam.

Alex.
Richardus.
Durandus.
Palud.
Capreolus.
S. Thom.
Ferrarius.
Hostius.